

Sygn. akt IX Cz 458/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek (spr.),
Sędziowie:	SO Małgorzata Kasztelan, SO Ewa Dobrzyńska-Murawka,
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska,

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa A. C. i R. C.,

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.,

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt I C 1732/16,

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Małgorzata Kasztelan Beata Grzybek Ewa Dobrzyńska-Murawka

Sygn. akt IX Cz 458/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem zawartym w wyroku z dnia 15 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie nie obciążył powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego. W uzasadnieniu wskazał, że podstawą rozstrzygnięcia była trudna sytuacja finansowa powodów, co zadecydowało o zastosowaniu art. 102 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem pozwany zarzucając postanowieniu naruszenie:

- art. 102 k.p.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek” stwarzający podstawę do odstąpienia od obciążania powodów kosztami zastępstwa procesowego pozwanego,

- art. 98 § 1-3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie, pomimo zaistnienia w przedmiotowej sprawie przesłanek uzasadniających obciążenie powodów jako strony przegrywającej kosztami procesu, które były niezbędne dla celowej obrony pozwanego,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic sędziowskiej oceny dowodów, polegające na dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny okoliczności i dowodów uzasadniający nieobciążania powodów kosztami zastępstwa procesowo pozwanego,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego o postanowienia wszelkich okoliczności i dowodów, na których oparł się Sąd I instancji decydując o nieobciążaniu powodów kosztami zastępstwa procesowo pozwanego, powodów uznania tych dowodów za wiarygodne, oraz niewyjaśnienia przyczyn przyjęcia przez Sąd „trudnej sytuacji majątkowej” powodów za okoliczności dostatecznie uzasadniające nieobciążanie ich kosztami procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 1.217 zł wraz z kosztami postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis ten stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażonej w art. 98 k.p.c. Wypadki szczególnie uzasadnione, jak wskazują judykatura i doktryna, mają swe źródło w sytuacji procesowej i pozaprocessowej strony oraz odnoszą się do innych sytuacji kazuistycznie ujmowanych w orzecznictwie.

W myśl ukształtowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego uznanie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony jest przejawem dyskrecjonalnej władzy sądu, a zatem zastosowanie dobrodziejstwa z art. 102 k.p.c. zależy od swobodnej oceny sądu. Ocena ta nie może być jednak dowolna, lecz winna uwzględniać okoliczności konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09 oraz z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09).

Sąd Rejonowy, jako przyczynę odstąpienia od obciążania powodów kosztami procesu przyjął ich trudną sytuację majątkową, która w rzeczywistości występuje, a potwierdzeniem tego są dokumenty znajdujące się w aktach sprawy. Tym samym Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. określającego kryteria oceny dowodów zgromadzonych w sprawie. Tym samym orzeczenie o nieobciążaniu powodów kosztami należało uznać za wyraz dozwolonej, dyskrecjonalnej władzy sądu.

Dodatkowo, Sąd Okręgowy zwraca uwagę również na inne, występujące w sprawie okoliczności, przemawiające za trafnością zastosowania art. 102 k.p.c.

Odwołując się do orzecznictwa należy wskazać, że w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2011 r. (II CZ 105/11) Sąd Najwyższy stwierdził, iż do kręgu okoliczności, które powinny być brane pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą przede wszystkim fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawa oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególna zawilóść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem.

Należy zauważyć, iż roszczenie powodów zgłoszone w niniejszej sprawie oparte zostało w znacznej mierze o treść pisma strony pozwanej z dnia 10 grudnia 2015 r., które mogło stanowić dla powodów - osób nie będących prawnikami, podstawę do uznania, że zostali oni zwolnieni przez pozwanego z długu, co jest jedną z przesłanek uwzględniania powództwa opartego o przesłanki wskazane w art. 840 k.p.c. Powodowie mogli tym samym pozostawać w subiektywnym, choć błędnym przeświadczeniu, że powództwo inicjujące niniejszą sprawę, jest zasadne.

Przyczyna ta, obok wskazanej trudnej sytuacji majątkowej powodów oraz stanu zdrowia powódki, uzasadnia przyjęcie, że w sprawie zachodził wypadek szczególny, o którym stanowi art. 102 k.p.c.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 328 § 2 k.p.c. W judykaturze przeważa pogląd, w myśl którego strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, oraz z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07). Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia wskazuje na podstawą faktyczną i prawną rozstrzygnięcia. W oparciu o jego treść Sąd Okręgowy mógł przeprowadzić kontrolę orzeczenia. Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., mógłby być skuteczny tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że wadliwości uzasadnienia miały wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1997 r., I PKN 97/97). Takiego rodzaju twierdzenia nie znalazły się w uzasadnieniu rozpoznawanego zażalenia.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.